

INTERNATIONALE CHRONOSTRATIGRAFISCHE TABEL

www.stratigraphy.org

Internationale Commissie voor Stratigrafie

v 2022/10

Eonotheem / Eon	Eratheem / Era	Systeem / Periode	Serie / Tijdvak	Etage / Tijd	GSSP	ouderdom (Ma)	
Fanerozoïcum	Cenozoïcum	Quartair	Holoceen	B/L	Meghalayaan	heden	
				M	Northrippiaan	0,0042	
				O/V	Greenlandiaan	0,0082	
		Pleistoceen	Boven	B/L		0,0117	
				M	Chibaiaan	0,129	
				O/V	Calabriaan	0,774	
			Pliocene	Midden	B/L	Piacenziaan	1,80
					O/V	Zanclean	2,58
				Onder	B/L	Messiniaan	3,600
					O/V	Tortoniaan	5,333
	Paleogeen	Mioceen	Boven	B/L	Serravalliaan	7,246	
				M	Langhiaan	11,63	
				O/V	Burdigaliaan	13,82	
		Oligoceen	Midden	B/L	Aquitaniaan	15,97	
				O/V	Chattiaan	20,44	
			Onder	B/L	Rupeliaan	23,03	
				O/V	Priaboniaan	27,82	
		Eoceen	Boven	B/L	Bartoniaan	33,9	
				M	Lutetiaan	37,71	
				O/V	Ypresiaan	41,2	
	Paleoceen		Midden	B/L	Thanetiaan	47,8	
				O/V	Selandiaan	56,0	
			Onder	B/L	Daniaan	59,2	
				O/V	Maastrichtiaan	61,6	
	Mesozoïcum	Krijt	Boven	B/L	Campaniaan	66,0	
				M	Santoniaan	72,1 ± 0,2	
				O/V	Coniaciaan	83,6 ± 0,2	
				B/L	Turoniaan	86,3 ± 0,5	
				M	Cenomanaan	89,8 ± 0,3	
O/V				Albiaan	93,9		
O/V				Aptiaan	100,5		
Onder		Boven	B/L	Barremiaan	~ 113,0		
			M	Hauteriviaan	~ 121,4		
			O/V	Valanginiaan	~ 129,4		
		Midden	B/L	Berriasiaan	~ 132,6		
			M		~ 139,8		
			O/V		~ 145,0		

Eonotheem / Eon	Eratheem / Era	Systeem / Periode	Serie / Tijdvak	Etage / Tijd	GSSP	ouderdom (Ma)	
Fanerozoïcum	Mesozoïcum	Jura	Boven	B/L	Tithoniaan	~ 145,0	
				M	Kimmeridgiaan	149,2 ± 0,7	
				O/V	Oxfordiaan	154,8 ± 0,8	
				Midden	B/L	Calloviaan	161,5 ± 1,0
					M	Bathoniaan	165,3 ± 1,1
					O/V	Bajociaan	168,2 ± 1,2
				Onder	B/L	Aaleniaan	170,9 ± 0,8
					M	Toarciaan	174,7 ± 0,8
					O/V	Pliensbachiaan	184,2 ± 0,3
		B/L	Sinemuriaan		192,9 ± 0,3		
		M	Hettangiaan		199,5 ± 0,3		
		O/V	Rhaetiaan		201,4 ± 0,2		
		O/V			~ 208,5		
		Trias	Boven	B/L	Noriaan	~ 227	
				M	Carniaan	~ 237	
				O/V	Ladiniaan	~ 242	
				B/L	Anisiaan	247,2	
				O/V	Olenekiaan	251,2	
			Midden	B/L	Induaan	251,902 ± 0,024	
	M			Changhsingiaan	254,14 ± 0,07		
	O/V			Wuchiapingiaan	259,51 ± 0,21		
	B/L			Capitaniaan	264,28 ± 0,16		
	O/V			Wordiaan	266,9 ± 0,4		
	Perm	Boven	B/L	Roadiaan	273,01 ± 0,14		
			O/V	Kunguriaan	273,01 ± 0,14		
		Midden	B/L	Artinskiaan	283,5 ± 0,6		
			O/V	Cisuraliaan	290,1 ± 0,26		
	Paleozoïcum	Carbon	Boven	B/L	Sakmariaan	293,52 ± 0,17	
				M	Asseliaan	298,9 ± 0,15	
				O/V	Gzheliaan	303,7 ± 0,1	
				B/L	Kasimoviaan	307,0 ± 0,1	
				O/V	Moscoviaan	315,2 ± 0,2	
		Mississippiaan	Boven	B/L	Bashkiriaan	323,2 ± 0,4	
				O/V	Serpukhoviaan	330,9 ± 0,2	
			Midden	B/L	Viseaan	346,7 ± 0,4	
				M			
				O/V	Tournaisiaan	358,9 ± 0,4	

Eonotheem / Eon	Eratheem / Era	Systeem / Periode	Serie / Tijdvak	Etage / Tijd	GSSP	ouderdom (Ma)	
Fanerozoïcum	Paleozoïcum	Devoon	Boven	B/L	Famenniaan	358,9 ± 0,4	
				M		372,2 ± 1,6	
				O/V		382,7 ± 1,6	
				Midden	B/L	Givetiaan	387,7 ± 0,8
					M	Eifeliaan	393,3 ± 1,2
					O/V	Emsiaan	407,6 ± 2,6
				Onder	B/L	Pragiaan	410,8 ± 2,8
					M	Lochkoviaan	419,2 ± 3,2
					O/V	Pridoli	423,0 ± 2,3
		B/L	Ludfordiaan		425,6 ± 0,9		
		M	Gorstiaan		427,4 ± 0,5		
		O/V	Homeriaan		430,5 ± 0,7		
		O/V	Sheinwoodiaan		433,4 ± 0,8		
		Siluur	Boven	B/L	Telychiaan	438,5 ± 1,1	
				M	Aeroniaan	440,8 ± 1,2	
				O/V	Rhuddaniaan	443,8 ± 1,5	
				B/L	Hirnantiaan	445,2 ± 1,4	
				O/V	Katiaan	453,0 ± 0,7	
			Midden	B/L	Sandbiaan	458,4 ± 0,9	
	M			Darriwiliaan	467,3 ± 1,1		
	O/V			Dapingiaan	470,0 ± 1,4		
	B/L			Floiaan	477,7 ± 1,4		
	O/V			Tremadociaan	485,4 ± 1,9		
	Ordovicium	Boven	B/L	Furongiaan	~ 489,5		
			M	Jiangshaniaan	~ 494		
			O/V	Paibiaan	~ 497		
			B/L	Guzhangiaan	~ 500,5		
			O/V	Drumiaan	~ 504,5		
		Midden	B/L	Wuliuaan	~ 509		
			M	Etage 4	~ 514		
			O/V	Etage 3	~ 521		
			B/L	Etage 2	~ 529		
			O/V	Fortuniaan	538,8 ± 0,2		

Eonotheem / Eon	Eratheem / Era	Systeem / Periode	GSSP	GSSA	ouderdom (Ma)
Precambrium	Proterozoïcum	Neo-proterozoïcum	B/L	Ediacaraan	538,8 ± 0,2
			M	Cryogeniaan	~ 635
			O/V	Toniaan	~ 720
		Meso-proterozoïcum	B/L	Steniaan	1000
			M	Ectasiaan	1200
			O/V	Calymmiaan	1400
			B/L	Statheriaan	1600
			M	Orosiriaan	1800
			O/V	Rhyaciaan	2050
			O/V	Sideriaan	2300
	Archeaan	Neo-archeaan	B/L		2500
			M		2800
			O/V		3200
		Paleo-archeaan	B/L		3600
			M		4000
			O/V		4567
Hadeaan					

De ondergrens van eenheden van verschillende rang, wordt momenteel stapsgewijs gedefinieerd op basis van Global Boundary Stratotype Section and Points (GSSPs), ook die in het Archeïcum en het Proterozoïcum welke vooralsnog als Global Standard Stratigraphic Age (GSSA) vastgesteld zijn. Tabellen en nadere informatie over geratificeerde GSSPs zijn te vinden op www.stratigraphy.org. De URL van deze tabel is hieronder gegeven.

Van eenheden met hun door een GSSP gedefinieerde ondergrens, wordt de veronderstelde ouderdom in Ma van tijd tot tijd herzien (naar nieuw inzicht bijgesteld). Voor Fanerozoïsche eenheden waarvoor nog geen GSSP en/of numerieke ouderdom is vastgesteld, is een ouderdom bij benadering gegeven (~).

De ouderdommen in Ma zijn overgenomen uit 'A Geological Time Scale 2012' door Gradstein et al. (2012), met uitzondering van die voor het Precambrium, Cambrium, Perm, Trias, Jura, Krijt, boven Paleogeen en Quartair, die afkomstig zijn van de betreffende ICS subcommissies.

De kleuren volgen deze van de Commissie voor de Geologische Kaart van de Wereld www.ccgw.org

Tabel opgesteld door K.M. Cohen, D.A.T. Harper, P.L. Gibbard & N. Car © International Commission on Stratigraphy, Februari 2022

Citeren: Cohen, K.M., Finney, S.C., Gibbard, P.L. & Fan, J.-X. (2013; updated). The ICS International Chronostratigraphic Chart. Episodes 36: 199-204.

